

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK
mindennap délután vasár- és
ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.
Telefonszám 300.

ELŐFIZETÉSI DJAK:

Helyben házhoz hordva

egész évre — — — — 32—

fél évre — — — — 18—

negyed évre — — — — 8—

Videkre postán küldve

egész évre — — — — 32—

fél évre — — — — 18—

negyed évre — — — — 8—

Erkölcsmemesítést

vártak a háborútól azok, akik naivan szemlélték a világ romlottságát, a nagy megpróbáltatásban látták a megújulás biztosítékát, a nagy megpróbáltatás azután elkövetkezett, de az erkölcsök nemesedése helyett a romlás olyan jeleit kellett látnunk, amelyek szétépték a hitet és sárba tiporták a reményt.

Polgári és családi erkölcs, politikai és magánbecsület egyformán süllyedtek az egymást követő hónapok során. A polgárok törvénytisztelete mintegy megrokkant az egyéni érdekek, a pénzért és kétségessé tette a munka értékét, az erkölcsi felfogás hazug jelszavait talán sohasem hangoztatták ennyire, de sohasem bujt meg a külszin alatt annyi bűn, visszaélés és romlottság, mint e nagy időkben.

Nem volna okos dolog mindezért az egyéneket felelősségre vonni, s a törvénynek erre a legtöbb esetben nincs is módja. Az emberi elhatározást gyakran oly okok befolyásolják, amelyeknek ereje nagyobb az ember erejénél. Ezek az okok pedig azokban az állapotokban gyökereznek, a melyeket a háboru okozott. A nélkülözésnek számtalan fajtája, a kielégítetlen szükségletek bontó hatása nyilvánul meg abban a tényben, a melyet a bíróságok állapítanak meg, hogy a büntettek száma rendkívüli arányban megnövekedett. Nem szabad arról megfeledkezni azoknak, akiknek feladata a társadalmi életnek helyes irányban való vezetése. A szegénység, a nyomor megszüntetésére kell terveket kidolgozni, mert a szegénységből és nyomorból fakad a legtöbb bűn.

Abban mindenki megegyezik, hogy a háboru nem öncél, hanem a jövőért folytatjuk. Ebben a háboruban azonban a harctéri ellenség nem az egyetlen ellenség, van még

egy másik s talán még nagyobb ellenség, a határokon belül: számtalan segédeszakkal és különböző fegyvernemmel rendelkező ellenség a melynek összefoglaló neve a szegénység. Ez ellen kell harcolni itt a haza határain belül minden arra hivatott hatóságnak és társadalmi egyesülésnek. Az áruzsora megszüntetése és a munka megbeesülése az eszközei

ennek a törekvésnek, sokkal inkább, mint a jótékonyasági akciók. Intézményes biztosíték kell a szegénység ellen, mert azt megtanultuk a háboruban, hogy erre szeretet nem elég. A szegénységgel együtt tűnik el a társadalmi rendet veszélyeztető bűn is, a társadalom tehát a maga érdekében cselekszik, ha mindent elkövet a szegénység enyhítésére.

Összeomlott négy francia támadás.

— A német nagyvezérkar mai jelentése. —

NYUGATI HARCTÉR:

A harci fronton a Sommetől délre a harci tevékenység újra feléledt. As ellenség meglepetésszerűen és erős tüzéségi előkészítés után kora reggel és délután négy ízben hiába igyekezett visszafoglalni a Moreuittól délre tőle elragadott magaslatot. Támadásai súlyos veszteségei mellett összeomlottak. Verdun előtt és a Parroy erdő mentén sok helyütt élénk tüzharc volt.

KELET: Német csapatok a finn kormányral egyetértőleg a finn szárazföldön megvetették lábukat.

A többi harcterről nincs ujság.

Ludendorf, első főszállásmester.

Vezérkarunk mai jelentése.

Az olasz hegyi arcvonalon a tüzharc némileg megélénkült. Felderítő előretörések alkalmával az ellenség foglyokat hagyott kezünkön.

A vezérkar főnöke.

A nyugati offenziva nem hoz békét.

Bécs, április 5. Mint Rotterdamból táviratozzák, a Manchester Guardian azt írja, hogy még az sem hozza meg a németek számára a békét, ha sikerülne a franciákat Párisból és az angolokat Calaisból visszavetniök, mert sem Anglia, sem Amerika nem törődnek bele az ilyen megoldásba.

Anglia Amerika sürgős segítségét kéri.

Berlin, április 5. A lapok jelentése szerint Washingtonból táviratozzák, hogy az amerikai kormány újabb sürgős megkeresést kapott az angol kormánytól, küldjenek haladéktalanul amerikai megerősítéseket a nyugati harctérre.

Anglia délkeleti partjára várják a németeket.

Zürich, április 5. Milánói lapok szerint az angol sajtó egy részét újra meg újra foglalkoztatja az a kérdés, vajjon sikerülhet-e a németeknek csapatokat angol földre partra szállítani. A Daily News azt hiszi, hogy német csapatok Anglia délkeleti partján kiszállhatnak.

Mihelyt a német szárazföldi sereg hadműveletei a parthoz közelednek, a német flotta akcióba lép.

Clémenceau bukik vagy diktátor lesz.

Berlin, április 5. Genfből táviratozzák: Párisi jelentés szerint a baloldali pártok lapjainak célzásából kitűnik, hogy a francia kamarában a mostani kormány ellen irányuló áramlat szerfölött megerősödött és további kedvezőtlen események esetén Clémenceau bukása kétségtelen. Ugy látszik, ő maga is tudja ezt, de arról beszélnek, hogy a miniszterelnök a maga jószántából nem hagyja el a helyét, még ha parlamenti szavazás ezt kötelességévé teszi is: ebben az esetben nem riadna vissza attól, hogy feloszlattja a parlamentet és kikiáltja a diktatúrát.

Czernin Bukarestben.

A Magyar Távirati Irodának jelentik Bécsből április 4-iki kelettel: Czernin gróf külügyminiszter szombaton, e hó 6-án Bukarestbe utazik a béketárgyalások folytatására.

A németek hatalmas előkészületei

Bécs, április 5, Genfből táviratozzák: A Matin erősen megcenzurázott cikkben óva int attól a felfogástól, hogy a németek franciaországi offenzívája véget ért. A levegőben és a szárazföldön végzett megfigyelések éppen ellenkezően arról tesznek bizonyosságot, hogy a németek az új front mögött hatalmas előkészületeket tesznek. Minden nap megkaphatók az új támadásait. A stratégiai helyzet még mindig zavaros. A többi lap is óva int mindennemű optimizmustól.

Nincs határa a cipőuzsorának.

Rámutatunk tegnap arra a hihetetlen uzsorára, melyet a nagy és kis bérkereskedők követnek el azzal a bőr- és talpanyaggal, melyet a Bőrközpont maximális áron utal ki részükre. Szinte esodálkozik az ember, hogy a bőrközpont némán tűrte azt a szemérmetlen uzsorát, és soha rá sem gondolt, miként kellene orvosolni azt. Igaz, hogy a legnagyobb jóakarattal sem lehetne rámondani a Bőrközpontra, hogy ott valami túlságosan nagy lenne a hozzáértés. Először László Pál, egy nyugalmazott illetékdíjszabási hivatal főnöke, ügyvezető igazgatója Breit-schneider Vilmos, egy volt börze ügynök, titkára: Kósa Vilmos, a magyar és német nyelv tanára. Hogy ezek miért éppen a bőrelosztást dirigálják, azt lehetetlen megérteni, de hogy olyan rosszul csinálják, ahogyan csinálják, ezt eléletük után várható „szakképzettségük” láttára nem szabad esodálnunk.

Van aztán egy másik nagy hiba ez a kormány fölirtézkedésében keresendő. — A kormányrendelet ugyanis egy intézkedett, hogy legyen egy Bőrközpont és legyen egy Cipőközpont. Mindenki azt hihetné, hogy ez a kettő szoros összefüggésben és a legelénkebb összeköttetésben van egymással. Dehogy! Ellenkezőleg! Egyiknek a másikhoz semmi köze. A Bőrközpontnak az a dolga, hogy a cipőhöz való nyersanyagot kiossa a nagy- és kiskereskedőknek, a Cipőközpontnak pedig az, hogy az ország cipőkészletét számon tartsa. Már most az történt, hogy a Bőrközpont maximális árért kiutalta ugyan a bőrt, de mire a cipő készszen lett, már a suszternek magának is háromszor annyiba került, mint amennyibe a maximális bór-árak mellett kerülni szabad lett volna. A Cipőközpont tehát kénytelen volt a cipő árát úgy megállapítani, hogy számításba kellett vennie a közbeeső nagy- és kiskereskedők bőruzsoráját.

Ezen a lehetetlen helyzeten úgy kellett volna segíteni, hogy egyetlen központ kezébe adták volna a nyersanyagelosztást és a cipőár-maximálást is. Mert ez a központ attól, akinek a nyersanyagot kiszolgáltatta, egy pár cipőt is követelhetett volna vissza. De ez nem történt meg. Senki se jött rá erre a kis bölcsességre, hogy ily módon kellene segíteni a cipőuzsorán. Ellenkezőleg történt. — Nyakra-főre mindenkinek adtak cipőüzletnyitási engedélyt, sőt egy üzletvezetőnek kinevezett cipészlegény mellett ezerszámra keletkeztek az új cipőgyárak és nagy cipőüzemek. Persze az egész üzlet arra lett alapítva, hogy a nagykereskedőktől kaphasson bőrunyagot s azt horribilisan felemelt áron azután tovább adhassa a fogyasztó közönségnek.

A gyárak magához a Bőrközpont-hoz igyekeztek hozzáférközni, mert így maximális áron kaphattak nyersanyagot. Persze azért a cipőt éppen olyan uzsoraáron adták, mintha kiskereskedőktől uzsoraáron vették volna a bőrt. Ezért gazdagodtak meg olyan nagyon a nagy cipőüzemek s ezért nem tud ma szegény ember egy pár lábbelít venni.

A mezőgazdaság és az ipar háborús haszna.

Az „Österreichische Agrarzeitung” néhány szembeütő adattal teszi világosabbá, mennyire nem lehet szó a mezőgazdasági termelésnél háborús haszonnövekedésről, szemben az ipari vállalkozás óriási hasznával. Ime néhány adat: A háború előtt kapott az ember 15 liter tejt 1 ingot, most ezért 100 litert kell adni. 50 liter tejt 1 pár cipőt, most ezért 200 litert kell adni. 3 liter tejt 1 m. kékfestőt, most ezért 20 litert kell adni. 2 liter tejt 1 spulni cérnát most ezért 75 litert kell adni. 4 liter tejt 1 kg. szappant, most ezért 20 litert kell adni. Ma egész kócsi kendert kell adni 1 kg. fonalért. És így tovább.

De talán mindennél szembeütőbb, hogy egy pár csizmához való talpbőrért az állattartó gazdának ma egész ökörbőrt kell oda adni, mert annak a talpbőrnek ára

épp annyi mint egy egész ökörbőr.

Ilyen körülmények között nem lehet esodálni, ha a termelési kedv egyre csökken s a közlelmezés nehézségeivel küzd.

Mi már kezdetől fogva hangsúlyoztuk, hogy a termelési ágak árai között összhangot kell biztosítani s az iparcikk terén tomboló uzsora egyre nagyobb s káros visszhatással lesz az élelmiszer termelésre.

Az iparcikkek maximálásáról mindig csak ígéretek kaptunk. még most sem történt semmi.

Mindenki arról beszél, hogyan lehet a legbiztosabban rekvirálni a közszükséglet biztosítására. Egyet elfelejtettek: a jövő gabonatermés rekvirálásának legfőbb biztosítója az iparcikkek maximálásának s igazságos elosztásának elrendelése. Erről gondoskodjanak.

Tessék szellőztetni.

Azok az emberek, kiket sorsuk, üzleti érdekük arra kárhoztat, hogy a szabadkai postahivatal osztályain naponta megjelenjenek, — már a cimből könnyen kitalálhatják, hogy e cikk nem a házasságok szellőztetési szabadságáról, — hanem az itt uralkodó és már szinte türhetetlen anomáliáról fog elmondani az igazságon és tárgyilagosságon alapuló „leleplezéseket”.

Az állami postahivatalok hozzá nevelték már a nagyközönséget és — úgy látszik alkalmazottait is — a kalicka rendszerű hivatalos helyiségek ugynevezett „osztályaihoz”.

Ezek az „osztályok” tulajdonképpen csak a kalickának egy-egy ablakát jelentik, belül a postás-hölgyekkel, kívül a mindig siető várakozókkal.

Éddig rendbe is volna az ügy; ha ezeket a kalickákat és azok elterét legalább emberekre szabták volna; de bátran mondhatom, hogy egy jobb házból származó papagály sem érezhetné ezekben jól magát, rendszerint olyan kicsinyek.

De olyan mértékben, mint ezeket az „osztályokat” a szabadkai postahivatalban préselték össze, már nemcsak az alkalmazottak, de a közegészségügy szempontjából is fölülte hátrányos.

Lépjünk be csak a főbejárattól jobbra az első terembe. Ebben az egy „osztálynak” sem megfelelő helyiségben három osztály nyert elhelyezést; azonkívül itt van még a fiók bérlet és a nyilvános telefon állomás is.

Az alig két lépés széles folyosó, mely még a szobából megmaradt, fogadja be a várakozó publikumot, mely rendszerint egymás hátán tolong.

Ez a helyiség már békeidőben is szűk volt, de most a háborús forgalom mellett valóságos nagyközönség, nemkülönben az alkalmazottak kínzó kamarája lett.

Ablakot nem nyitnak — bizonyára ennek is oka vannak — és nincs egy lyuk rajta; melyen át az elhasznált levegőt frissel pótolnák, úgy, hogy a belépt már 9—10 óra körül is a kimenekülés gondolata ragadja meg, — és ezek dácára — egy gégesorvadásos ifjun

kívül, még nem volt ember, aki elküldte volna itt:

Tessék szellőztetni!

Legálthatóbb az illat ebben a helyiségben dél felé, ekkor már tudniillik az igazi jó falusi szag urálja a teret. A piacon mindent jó áron eladott; öntelt, jól táplált kofák küldik ilyenkor férjük után a messze távolba — sürgős sóhajait.

Egy, a titkokat igen jól kifürkésző ifju állítólag azt tapasztalta, hogy ilyenkor egyik vérszegény hölgy elájulási hajlamait aetheres vattával üzi el, a többiek pedig a parfümos üvegeket szagolgatják. Csak az a kár, hogy ezt nem engedik mindenkinek megszagolni, úgyhogy egy vörös köpi rohamzászlóaljbeli zászlós már kijelentette, hogy ő csak gázmaszkával felszerelve fog ebben a kritikus időben a postára belépni.

Egy vidéki kövértojáskereskedő pedig, kit levelezése naponta a postarestante osztályához vonz, egy alkalommal úgy nyilatkozott, hogy legnagyobb esodálója a postás hölgyeknek, — már tudniillik azért — hogy levegő nélkül is megélnék.

Komoly dolog ez, mert 8—10 órát ilyen helyiségben dolgozni, igazán nagy önfeláldozást igényel.

Az itt leírtak mind csak a tényeket világítják meg és igazán esodálatos, hogy egy olyan nagy postahivatalban, mint a szabadkai, csak ilyen helyiségek állnak az alkalmazottak és a nagyközönség rendelkezésére.

És ha már így van és más megoldást nem tudnak, legalább: Tessék szellőztetni!

Péntek szombat vasárnap
Az évad kimagasló eseménye!!

Jókai Mór gyönyörű eseménye!

nyü regénye **Gazdag szegények.**

Előkép 4 felvonásban a FEKETE GYÉMÁNTOK szereplőivel a

Lifka moziban

Kedete d. u. 5 és este 8 órakor.

Mi a luxus?

Két hosszú hónapig tanakodott azon a francia képviselőház, hogy mi minden nevezhető luxusnak. Ehhez a különös feladathoz azért jutottak a francia képviselők, mert Franciaországban minden luxustárgyra kivetik a tíz százalékos adót. Legelőször is persze azt kellene megállapítani, hogy mi tekinthető luxustárgynak?

A francia törvény a következőket mondja: A selyem alsóruha — akár olcsó, akár drága — mindig luxus, ellenben a vászon alsóruha csak akkor, ha darabonként 75 franknál drágább. A kölni víz mindig luxus, de a szagos szappan csak 4 frankon felül. A kutya adómentes, ellenben a macska mindig luxustárgy. A női kalap 75 frankig szintén nem luxustárgy, de a férfi kalapok 40 franktól már luxusadó alá esnek. A férfi luxuscipők 100 franknál kezdődnek, de a nőké már 75 franknál luxusadó alá esnek. A női kosztüm luxus határa 200 frank, a férfiruháé 150. A hálóingek megadóztatása mindkét nemnél 60 franknál kezdődik. A zongorák érthetetlen módon adómentesek, ellenben a 120 franknál drágább gramfonok után már adót kell fizetni. Az ételek közül megadóztatják a süteményeket, a pástétomokat, valamint a 10 franknál drágább bort is.

Kérdés most már, hogy francia mintára behozzák-e nálunk is a luxussadót. Hz igen, akkor igazán könnyű lesz nálunk a luxussadót kivetni, itt — a víz és levegő kivételével — minden luxusszámba megy.

Sajtóünnepély a palánkai zárdában.

A sajtómozgalom érdekében Palánkán az ottani intelligencia jól sikerült ünnepélyt rendezett.

A gazdag műsor számai közül az „Apréhirdetés” c. vigjáték óriási tetszést keltett a palánkai és vidéki intelligens közönség sorában. Palánka legelőkelőbb ura leányai valóban művészi előadásokat produkáltak.

Az első előadáson Wildmann Gyula káplán tartott magasztos magyar alkalmi beszédet, mely mély hatást és nagy lelkesedést keltett. A megdönthetetlen keresztet szembeállította a nihilizmussal. — A szív és lélek küzd egymással és a lélek csak úgy nyeri el a boldogság pálmáját, ha a szív Krisztus vérében tisztult meg. A fájdalom azért van, mert az Isten szeretet és nekünk fáj, mert nem ismerjük a szenvedés okát. De a hívő szív nem sir, hogy az örök boldogság rózsáit a fájdalom tövisi veszik körül, hanem azon örül, hogy a tövisek között a rózsát is megtalálja, mert jól tudja, hogy a halál a tövist leöri, de a hit virágai az örök életre nyílnak és soha el nem hervadnak. A nihilizmus pedig a réghöz köti a földi vándor boldogságát és minthogy a sir elnyeli ezen boldogságot, azért hangosan hirdeti hogy ki-ki harcoljon magának, amennyit csak bír, keresse a gyönyört és merüljön el abban, mert csak egyszer élünk. Ha azonban az öröm és boldogság virágai hervadnak, úgy ne maradj a fájdalomnak prédája

hanem fass a sir esendjébe. Igy kerget sokakat a nihilizmus öngyilkosságba és a kárhozatba. Hogy kik ezen veszedelmes egoisták és nihilisták, megmutatta nekünk a háboru, erkölcstelen és hazafiatlan üzleteikkel milliók szemébe facsartak könnyeket, ök kevés vért ontottak, de annál több magyar vér tapadt hamis bölcsesletükhöz. De a szeretet leolvastotta szívükről a jégkerget, a szebb jövő bimbai fölpatlantak tavaszra nyíló lelkünkben, a remény adóját lefizettük, most már csak az van hátra, hogy a hit hazafiság és testvéries együttérzés legyen továbbra is erőnk próbaköve, kitartásunk lendülete és győzelmeink biztos záloga.

A második előadásán Hampel Ede káplán tartott magvas német beszédet. Megdönthetetlen érvekkel előadta a keresztény sajtó nagy fontosságát és szükségességét. — A pap csak százaknak prédikál hetenkint egyszer, a sajtó pedig százazreknek naponta. Nem csoda, hogy a keresztények között ezren és ezren már ott állanak a kereszt alatt: „ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről”. — A hitetlen sajtó mézbe keverve adja a családoknak a mérget; megromlik a fa, férges lesz hát gyümölcse is. Ha a tavasz ébredésével megtisztítjuk az evangélium fáját, föl fognak pattanni a remény rügyei, lesz virág, lesz gyümölcs: keresztény társadalom, hatalom, családi boldogság és életerős nemzedék.

Az eddigi agitáció eredménye: 509 drb részvény és több mint ezer korona jövedelem az előadásokból.

NAPI HIREK.

— A kormánybiztos Szabadkán. Ifjabb Ivády Béla élemezési kormánybiztos a mai napon Szabadkára érkezett.

— Németh Simon temetése. Tegnap délután temették nagy részvét mellett a szabadkai függetlenségi párt régi vezető tagját a Beresényi utcai gyászszobából. A temetésen Mukits Simon és dr. Antunovits József volt országgyűlési képviselők vezetésével megjelent a szabadkai függetlenségi párt küldöttsége. Küldöttséggel voltak képviselve a Kossuth asztaltársaság, a szabadkai ipartestület és a Lombard és Zalogkölcsön r. t. az érdekes polgár végső tisztességén.

— A hadifoglyok vitéségi érme. Most, amikor a hadifogságból kezdenek visszaérkezni katonáink, felvetődött az a kérdés, hogy a hadifogság előtt elnyert vitéségi érem után felszámítható-e a pótdíj a hadifogság tartamára. A hadügyminisztérium illetékes osztálya e kérdésben rendeletileg úgy intézkedett, hogy mivel a megfelelő utasítás erre vonatkozóan nem tartalmaz intézkedést, a hadifogság idejére a vitéségi érem után a pótdíj nem számítható fel.

— Kongregációi gyűlés. Az Urak Mária Kongregációja holnap d. u. 6 órakor gyűlést tart a Kath. Legényegylet helyiségében. — A gyűlésen Szvoboda Lajos hitoktató fog előadást tartani.

— A tisztviselő otthon választmányi ülése. A szabadkai tisztviselő otthon holnap szombaton délután 5 órakor választmányi ülést

tart, amelyen a f. hó 7-ikére egybehívott közgyűlést készítik elő.

— A Kereskedelmi Egyesület alapszabályai. A szabadkai Kereskedelmi Egyesület módosított alapszabályait a belügyminiszter azzal küldte vissza a polgármesteri hivatalhoz, hogy annak egy példány az 1894. évi XVII. t. c. 150. §-a alapján a törvényhatósági bizottság által terjesztendő feljövahagyás végett.

— Odesszába lehet leveleket küldeni. Az Odesszában levő magyar és osztrák állampolgárok, továbbá a bosznia-hercegovinai illetőségű egyének címére a 255. tábori postahivatal közvetítésével levelek és levelező-lapok küldhetők. Ezen küldemények a belföldi tarifa szerint bérmentesítve adandók postára, és címfeliratokban a 255. számú tábori postahivatal is megnevezendő.

— Erélyes intézkedések a vasuti fosztogatások ellen. A napokban a budapesti kereskedelmi és Ipar-kamara felterjesztést intézett a postavezérgazgatóságához, amelyben sürgős intézkedést kér a postacsomagok megdézsmálói és tolvajjaival szemben. A postavezérgazgatóságnál szerzett értesülésünk alapján jelentjük, hogy a vasuti fosztogatások és lopások ellen erélyes intézkedés készül. Egyelőre elrendelték, hogy ezen a mellékkocsikon is egy kísérő őr utazzék, aki az egész vonalon a kocsis szállítmányára ügyelni tartozik. Ha netalán ezek a vasuti fosztogatások és lopások nem szűnnek meg, úgy tekintettel a munkaerőhiányra, a vasut és a posta katonai felügyeletet fog igénybe venni.

— Tizennyolc vagon lefoglalt élelmiszer. Fiuméből jelentik: A rendőrségnek tudomására jutott, hogy a közeli Veglia-szigeten aszszonyok és férfiak segítségével valóságos csempészési központ létesült, ahonnan az élelmicikkeket Istriába és Dalmáciába továbbítják. Naponként két-három vagon postacsomag is érkezett Veglia szigetére, ahol bérelt hajók állottak a csempészek rendelkezésére. A rendőrség kutatni kezdett s amikor elegendő adat állott rendelkezésére, hozzáfogott a csomagok lefoglalásához. Összesen 18 vagon csempészésre szánt és élelmicikkeket tartalmazó postacsomagot foglalt le. A lefoglalásról a rendőrség jelentést tett a közéletmezési miniszternek és a báni kormányznak.

— Meghaltak: Gál István 62 éves, Keresztes Mikály 64 éves, Puzító Mátyásné, Vojnits Klára 32 éves, Balog Éva 24 napos, Romecz Károly 74 éves.

— Javaslat az összes közigazgatási tisztviselők fölmentésére. Fischer Lajos báró, a felvidéki vármegyék, Miskolc és Kassa városok közéletmezési kormánybiztosa azzal a kérelemmel fordult a közéletmezési miniszterhez, hogy a közéletmezési általában a megyék és városok érdekében a katonai szolgálatot teljesítő összes megyei és községi alkalmazottak egyszerre rendelkezési uton felmentessenek. Megokolásban elmondja, hogy a háboru elején senki sem gondolta, hogy a hadviselés ennyi ideig fog tartani, s ezért a tisztviselőket kivétel nélkül bevonultatták. Ennek

most a háboru negyedik évében látszik meg a káros hatása. mert az itthonlevők nem tudják elvégezni a megsokszorozódott munkát. Ez a miniszter nem tesz rövidesen intézkedést — az egész magyar közigazgatás csődbe jut.

Közigazdaság.

A gyufa forgalmának szabályozása. A kereskedelmi minisztériumban hetek óta folynak a tanácskozások a gyufa forgalmának szabályozása tárgyában. Erre a cikkre olyan erővel vetette rá magát a lánckereskedelem, hogy valósággal inséget idézett elő és az árakat hallatlan magasra hajtotta fel. Ertesülésünk szerint már a legközelebbi időben rendelet jelenik meg, mely a gyufa árát maximálni és továbbítását szállítási igazolványhoz fogja kötni. Valószínű, hogy a kereskedelmi miniszter egyidejűleg a magyarországi gyufagyárakat kényszer-szindikátusba fogja szorítani főleg azzal a céllal, hogy termelésüket fokozzák és hogy a forgalomba hozatalát ellenőrizni lehessen. A 21 magyar gyufagyár közül 14 eddig is a Gyufaárusító r. t. cég alatt működő kartelban egyesült. Ezek a vállalatok a hazai termelésnek körülbelül 80 százalékát képviselik. A 7 outsider gyár közül 5 szintén csatlakozott már a kartelhez és valószínű, hogy a még a köteléken kívül álló 2 gyárat is sikerül a kartelba belevonni, úgyhogy a kényszer-szindikátus a már létező kartel szerepét veszi át, nevezetesen a gyárak termelését kontingentálja, az előállított készítményekkel rendelkezik és a szükséges nyers- és segédanyagokat közösen szerzi be. Azzal a kívánsággal szemben, hogy a gyufának a semleges külföldről való behozatalát engedjék meg, a kormány egyelőre elutasító álláspontra helyezkedett.

Színház.

Oh Teréz — bemutatója.

Táblás ház előtt került bemutatásra tegnap este Gilbert finom muzsikájú operettje. Az ötletes, hangulatos szöveg, a jó muzsika, a színészeink igazán jó játéka forró sikert biztosítottak, a kedves operettnek. Szabeny Margit és Komlós Vilmos elsőrendű alakítást nyújtottak a közönség hatalmas tapsviharral honorálta művészi játékukat. Révész Ilonka, Nádasyné, Tibor, Garai, Kürthy, Rónai a legmelegebb dícséretet érdemelték ki. A rendezést és a zenekart is elismerés illeti.

(s)

Az „Oh Teréz” tegnapi nagy sikere után biztorra vehetjük, hogy a ma esti és szombati előadásai táblás házakat fognak vonzani és ez a kitűnő vigoperette meg is érdemli a nagy érdeklődést, mert pompás zenéje mellett, oly gazdag a legmulatságosabb jelenetekben, hogy a közönség egész estén ki nem fogja a kacagásból. A vezető szerepeket a mai és holnapi előadásokon is Révész Ilonka, Szabeny Margit, Nádasyné, Rónai, Komlós Tibor és Kürthy játsszák, akik mind kivették részüket az „Oh

Teréz” tegnapi bemutatójának sikeréből.

Ifjusági előadás. Szombaton délután ifjusági előadás lesz színházunkban olcsó helyárák mellett. Szinre kerül Planquette gyönyörű zenéjű nagy operettje, a „Rip van Winkle”, melynek eddigi előadásai nagy sikerrel folytak le. A címszerepet ezuttal is Torma Zsiga játssza, partnere pedig Holdy Juci lesz.

Vasárnap délután leszállított helyárákkal Jean Gilbert nagyszerű vigoperettje az „Aranypók” kerül színre a már ismert kitűnő szereposztásban.

A gyerek asszony. Vasárnap este egy régi kedves énekes népszimű, a „Gyerek asszony” kerül színre, amely annak idején mindenütt nagy sikert aratott. A címszerepet Révész Ilonka fogja játszani.

„Varsói citadella”. A jövő hét legnagyobb érdekessége a Magyar színház slágerdarabjának a „Varsói citadella”-nak bemutatója lesz, amelyre színészeink nagy ambícióval készülnek. Ez a remek színjáték a Magyar Színházban óriási sikert aratott és már közel jár a 100-ik előadáshoz. A vezető szerepeket H. Lengyel Irén, Nádasyné, Pintér Irma, Kónya Gizella, Hidvégi Garai, Rónai, Komlós és Tibor fogják játszani.

Színházi műsor:

Pénteken A. bérletben másodsor „Oh Teréz” nagyoperett.

Szombaton délután ifjusági előadásul „Rip Van Winkle” regényes nagyoperett.

Szombaton este B. bérletben harmadsor „Oh Teréz” nagyoperett.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8, a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában: Szabadkán, Rákóczi-utca 20 szám.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék”-et.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platínafogak, koronák és hitek, ugyancsak szájpadiás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Mozgó-fényképszínház.

Scherloek Holmes detektív mes-
ter legbonyolultabb detektív ka-
landjában lép föl vasárnap az
Apollóban.

Borpárlat

fejtett borokból, égetett
pálinka minden mennyi-
ségben kapható **Schorr**
Ottó szeszáru nagykereskedő
SZEGEDEN.

Likőrök

nagy választékban
jutányos áron
Klein Géza cégnél
Szabadka.
Bercsényi u. 5.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

Tungsram

félwattos lámpákkal

lehet betartatani.

Használjon 25, 40,
60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Műtermemben

a legszebb kivitelben készi-
tek: reprodukcióit, nagyításo-
kat, kissebbitéseket, másola-
tokat, diapositíveket retusálást
és amatőr feivételek kidolgo-
zását jutányosan

Sulyok Laura
fényképész.

(A barátok temploma mellett.)

Ajánlom az ép most beérkezett kip-
róbált, garantált legmagasabb fokú, osi-
raképességgel bíró, fajtiszta és fajaze-
nos káposzta- és kalarábmagvakat, a
következő fajokból:

Bulgár óriás késői káposzta.

Elismert legjobb téli káposztafaj.
1 kiló 400.— korona.
Nagyobb szükségletnél külön levélelbi
ajánlat

Késői kék Goliath-kalaráb.

1 kiló 700.— korona.
Vetőmag szükséglet káposztánál kat.
holdanként 1/2 kiló, kalarábnál 3/4 kiló.
Téli használatra mindkét főzelékfajta
április közepétől május végéig vetendő
el és júniusban állandó helyére ültetendő,
észig tökéletesen kifejlődnek és a leg-
jobb terméseredményt adják. Korábbi
vetésnél illetve kiültetésnél a káposzta
túlfejlődik és kiropedezik, a kalaráb pe-
dig ellásul.

A várható terméseredmény kat. hol-
danként káposztánál 250 mázsa, eladási
ár a 40 kor. 10,000 korona, kalarábnál
200 mázsa, eladási ár a 60 korona 12,000
brutto devétele.

Műhle Árpád udvari szállító magke-
reskedő Temesvár

Viszketegséget, séméret, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a Dr.
FLESCHE-féle eredeti törv. védett
„SKABOFORM — BARNAZSIR.”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig
eredeti peccsotes dr. Flesch-féle kör-
jünk. Próbátégely 230 korona, nagy
tégely 4 K, családi adag 11 korona.
Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia” városi gyógyszerár
I. kör Deák-utca. (Kis kápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy
venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Ipar-
bank Részvény Társaság tulajdonát
képezett, Szilágymegyében levő zá-
noki és nagydezsidi birtokok el-
keltek. Az eladást a tulajdonos pénz-
intézet megbízásából a Nagy Lajos
Országos Adásvételi és Reklámvál-
lalata Debrecen — közvetítette és
bonyolította le lelkiismeretes becsi-
teléssel úgy az eladó, mint a ve-
vő legteljesebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Min-
den megbízást maga a tulajdonos
intézet el személyesen. Adásvételi
megbízásokat elfogad költség-előleg
nélkül! Központi Iroda: Debrecen,
Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

Eladó 17 kapa szőlő

egy tagban a Halasi szőlőkben
Bővebb felvilágosítással szolgál a
tulajdonos.

Milyecki Tamás
III. kör Zimonyi-út 258 sz.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	5:28
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délelőtt	1:44
éjjel	6:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	3:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:36
Cservenka—Gombosrói	
érk. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra	
ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:35
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:00
	5:05
Rácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Harisnyáit

javíttassa „Róza” varrott fejjel.
Páronként 240 K. Törvényesen védve.
Minden párhoz kell egy régi harisnya-
szár. A harisnya fejét levágni nem sza-
bad. Bármilyen más fejjelést és javítást
elfogadunk. Gyűjtőhely

Pázmány-utca 34. sz.

Az Erust Múzeum aukciói.

IV. és V. vajai Vaj Péter gróf
valamint egyéb grófi és magán
gyűjtemények.

Aukcióra kerülnek:

Képek (Albani, Gluslandi, Car-
racci, a ritka Kembraudt tanítvány,
Eckhout, Chardin, füger, Lenbach,
ete) Aquarellek, Miniaturák. (Cra-
gonard, Isabey, füger, Daffinger,
Agricola) Porcellán, fayence, Bro-
zok, Elefántesont — faragványok,
Üvegek, Ezüst, arany és zománc-
Szelenecék, Csipkék, Gobelinek,
Szőnyegek, Szövetek, fafaragványok,
és női butorok.

Kiállítás, 1918. apr. 11-14-ig

Aukció, 1918. április 15 től kezdve.

A gazdagon illusztrált Katalógus,
és több mint 2000 számot tartal-
mazó szöveggönyv.

Ára 15. kor

Megrendelhető, az Erust Múzeum-
ban, Budapest, Nagymező-utca 8.

Birtok.

Kis-Kunhalastól műút mentén 7
kilométerre 360 magyar hold ta-
nás birtok holdanként ezer koro-
náért. Ettől félóránnyira 345 ma-
gyar hold tanyásbirtok vágható er-
dőkkel holdanként két ezer koro-
náért, esetleg kisebb parcellákban
eladó. Bővebb értesítést ad.
Eresztő pusztai gazdasági iroda
Budapest Hűvösvölgy postaügy-
nökség.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és
téli velour-, nemez-
bársony-, selyem-
kalapok nagy vá-
lasztékban megér-
keztek utolérhető-
len olcsó árban,
míg a készlet tart.
Fátyol, szalag, vi-
rág- és tolltűzések.
Gyászkalapok min-
den árban. Atala-
kitások, díszítések
legolcsóbb árban,
ugyszintén szőr-
mében is a legdi-
vatosabb gallérok s
muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

Kihordó kocsis

és munkaslányok jó fize-
léssel azonnal fölvetetnek

„Johanna” szikvizgyárba

Szegedi-út 38.

Szegedi papucs, fatalpu
papucsok és faszandálok
kaphatók csak viszont-
eladóknak.

Karsai Mór-nál
Temesvár, Emmausz-u, 7

Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TANKÖNYVEKET

regényeket régi újság papírt kilóra
A míg raktáron van Vergé papír-
ból készült cigarettá hüvely 2-ös és
3-as 7 kor. ezonkint

Családi és tábort levelezésre 100
papír és 100 boríték 5 kor. Pálcsi
és Szabadkai képes levelező lapok
darabja 10 fillér.

Művész lapok 10 fill.-től. 20 fill. igen
nagy választék, viszont elárusítók
részére papírok, írószerek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedése
Szabadka, Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

Feltámadás alkalmával
elveszett egy fekete

BOA

A becsületos megtaláló. Teréz
templom sekrestyéjébe juttassa, ahol
20 korona jutalomba részesül.

Egy jó házból való fiút

nyomdász-

tanoncnak

fizetéssel felvesz a
SZENT ANTAL nyomda

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
PAPIROK ÉS BORITÉKOK A

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHEŐK BE